

بزرگداشت «ثمین» در تالار وحدت

بزرگداشت «ثمین باغچه‌بان» ۲۸ اردیبهشت‌ماه ساعت ۱۷ در تالار وحدت برگزار می‌شود.در بزرگداشت ثمین‌باغچه‌بان که با حضور «ثولین» (همسر) و فرزند این آهنگساز فقید برگزار می‌شود، ارکستر زهی پارسیان به رهبری نادر مرتضی‌پور و گروه کودکان پارس به سرپرستی ناصرنظر برخی از آثار ثمین باغچه‌بان و قطعاتی از موسیقی کلاسیک را اجرا می‌کنند. در این مراسم که به همت خانه موسیقی و به همکاری دفتر موسیقی ارشاد برگزار می‌شود برخی هنرمندان موسیقی و شاگردان ثمین باغچه‌بان در خصوص جایگاه هنری و ویژگی آثار این آهنگساز سخنرانی خواهند کرد. ثمین باغچه‌بان، آهنگساز، نویسنده و مترجم ۲۸ اسفند سال ۸۶ در ۸۳سالگی در ترکیه دیده از جهان فروبست.

بلیت‌های ۴۰هزار تومانی کنسرت شیدا

در پی درج خبری در خصوص آمار پایین فروش بلیت‌های کنسرت سه‌گانه شیدا به علت گرانی بلیت و برخی مسائل دیگر، مدیر برگزاری این برنامه با ارسال توضیحی گفت بلیت‌های چهل هزارتومانی فقط یکصد عدد است. در این توضیح مدیر برگزاری کنسرت شیدا با تأکید بر حضور لطفی در سه بخش برنامه گفته است: «۷۰درصد بلیت‌های لطفی به فروش رفته است.»

او با اشاره به اینکه سرعت فروش بلیت‌ها نسبت به کنسرت نیابوران ۱۵ درصد افزایش داشته، افزود: به غیر از یکصد عدد مابقی صندلی‌های ۴۰هزارتومانی برای مهمانان کنسرت لحاظ شده است. مدیر برگزاری کنسرت گفت: قبل از فروش بلیت مقرر شد تا برای دانشجویان رشته موسیقی بلیت با ۵۰درصد تخفیف در نظر گرفته شود که این بلیت‌ها در اختیار مسولان دانشکده‌ها قرار گرفته است. او با رد شایعه عدم‌حضور لطفی افزود: استاد در هر سه گروه خواهد نواخت و تکنوازی و جواب آواز خواهد داشت، در گروه بازسازی سه‌تار، در گروه بانوان کمانچه و در گروه هم‌نوازان شیدا تار خواهد نواخت.

تجلیل از پیشکسوتان و تاثیر گذاران موسیقی

مرکز موسیقی سازمان فرهنگی- هنری شهرداری تهران در ادامه برگزاری بزرگداشت‌های هنرمندان موسیقی در سال گذشته، اسامی نیز از پیشکسوتان و تاثیر گذاران عرصه موسیقی تجلیل می‌کند.

سیدعباس سجادی، مدیر امور موسیقی سازمان فرهنگی - هنری شهرداری تهران گفت: سال گذشته بزرگداشت‌هایی را در قالب مجموعه برنامه‌هایی با عنوان «آیین آوای دوست» برگزار کردیم که اسامی نیز با توجه به برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته این برنامه را که به صورت ماهانه برگزار می‌کردیم، ادامه می‌دهیم. وی در خصوص نام هنرمندانی که در لیست تجلیل قرار دارند، افزود: تمام هنرمندان پیشکسوت و تاثیرگذار در عرصه موسیقی در لیست ما برای تجلیل قرار دارند اما هم‌اکنون در این مرحله هستیم که ترتیب برگزاری چگونبه خواهد بود. سجادی در خاتمه خاطر‌نشان کرد: اسامی نیز همانند سال گذشته بزرگداشت‌ها و یادمان‌های بزرگان موسیقی را به صورت ماهیانه و تقریباً در راستای برنامه‌های قبلی برگزار خواهیم کرد.

گفت‌وگو با «حسین صفا» ترانه‌سرای آلبوم سنتوری

من مخاطب دارم

مارگريت شاه‌نظریان

نمی‌شه پیش گرفت.

■ حالا با توجه به تعریفی که از خاکستری داشتی و بودن دادی، جوابت به اون دسته از آدمایی که اعتقاد دارن کارهاتون خاکستریه چیه؟

خب همونطور که گفتم و شما هم اشاره

کردین خاکستری یعنی درب و داغون و مایوس‌کننده. روح فراقه و اوراق داشتن و ساختن. اما من و دوستای هنرمندم آدمای مایوسی نیستیم و قطعاً توی کارمون هم یاس هیچ جایگاهی نداره. حرف ما چیز دیگه است. مبارزه کردن، ایستادگی کردن، حرف حساب زدن، با احساس بودن، با عاطفه بودن و عاشق بودن حرف ماست که خوب همه اینها تلخه. ما هم این رو پذیرفتیم و سعی می‌کنیم به مخاطبمون هم این رو یادآوری کنیم و تو همین مدت کم خیلی موفق بودیم.

چه مدتی؟

سه، چهار سال دیگه.

سه، چهار سال کمه؟

ما مسافرای قرونیم دیگه، نه؟ پس سه، چهار سال چیزی نیست

■ چرا سعی می‌کنید خاص باشید؟

(با خنده) یعنی منظور تون اینه که آسمون دهن واکرده و ما افتادیم پایین؟! اتفاقاً ما اصلاً آدمای خاص نیستیم. ما فقط سعی می‌کنیم زلال و شفاف باشیم، شریف باشیم. به زیبایی فکر کنیم. با فرهنگ باشیم. شاید چون تو زمینه فعالیت ما عرصه تقریباً خالی بوده شما فکر می‌کنین ما خاص هستیم. ما توی مسیری که انتخاب کردیم تازه اول راهیم.

■ چرا تا به حال با خواننده دیگه‌ای غیر از محسن چاووشی کار نکردی؟ اصلاً با خواننده دیگه‌ای کار خواهی کرد؟

ممکنه ولی تا به حال که اتفاق نیفتاده

■ چرا؟ دوست نداشتی و خودت دنبالش نبودی؟ یا پیشنهادی از دیگرون نداشتی؟

ببینین. آخه کاری که خیلی از به اصطلاح ترانه‌سراهای می‌کنن برای من هیچ معنا و مفهومی نداره.

■ چه کاری؟

اینکه برای هر کسی که از راه می‌رسه ترانه می‌نویسن و عواقب این کار برآشون هیچ اهمیتی نداره و صرفاً به این فکر می‌کنن

حسین صفا: متاسفانه سطح سواد ادبی خیلی از خواننده‌های ما خیلی پایینه. اگه خواننده‌ای کار نازل می‌خونه دلپیش اینه که ادبیات رو نمی‌شناسه.

تجربه‌ام بیشتر شد متوجه نقاط ضعف کارم شدم و سعی کردم اون نقاط ضعف رو در حد خودم برطرف کنم. در آینده هم این روش رو ادامه خواهم داد.

■ این نوع نگاه خیلی خوبه که خب خیلی از اهالی ترانه و موسیقی به‌خصوص موسیقی پاپ به اون نگاه توجهی ندارن. اما می‌خوام بدونم در طول مدت همکاریت با محسن چاووشی تغییری در مخاطب خودتون حس کردین؟

تا حدودی بله. شکل و نوع کار من و محسن طوره که مردم با یک یا دویار شنیدن کمتر بسا اون ارتباط برقرار میکنند. یعنی در واقع بیشتر برحسب عادت، کنجکاوی و حتی از روی اجبار

گوش می‌کنن. اما برای بار سوم وقتی به سراغ آثار ما میرن که بهش احساس نیاز کردن این احساس نیاز همون هدفیه که ما

با قلمشون امرار معاش کنن. البته اهل قلم، نه اهل بخیه من

یا کسی که به عنوان یه ترانه فروش بهم نگاه کنه به هیچ وجه نمیتونم کنار بیام.

■ فکر نمی‌کنی اینم مخاطب میلیونی نشأت گرفته از صدا و آهنگسازی محسن چاووشی باشه؟

در تاثیر کار محسن و توانایی‌هاش که هیچ شکی نیست. کار ما نتیجه زحمات یه گروهه. این مخاطب‌ها فقط منحصر به یکی از اعضای گروه نیستن. وقتی می‌گم مخاطب‌های من، منظورم مخاطب‌های محسن و دوست‌های دیگه هم هست.

■ گفتی با کسانی که به تو به عنوان یه ترانه‌فروش نگاه می‌کنن نمی‌تونی کنار بیای. منظورت چه جور آدمایی بود؟ مگه اونا چه ویژگی‌ای دارن که تو نمی‌پسندی؟

متاسفانه سطح سواد ادبی خیلی از خواننده‌های ما خیلی پایینه. اگه خواننده‌ای کار نازل می‌خونه دلپیش اینه که ادبیات رو نمی‌شناسه. شعر و ترانه رو به خوبی درک نمی‌کنه. اینجور خواننده‌ها به کار خوب رو این می‌دونن که مثلاً از فلان نوازنده‌ها و فلان آهنگساز اسم و رسم‌دار استفاده کنن یا توی فلان گام بخونن. بدون توجه به این موضوع که یه خواننده همونطور که از اسمش بر میاد در درجه اول باید سه‌اون چیزی که داره می‌خونه توجه کنه و خب این کاستی‌هاست که باعث می‌شه به خواننده با همه توانایی‌هایی که در خوندن داره هیچ‌وقت نتونه تاثیرگذار باشه.

■ به نظر تو خواننده‌ای که داری باهاش کار می‌کنی، یعنی محسن چاووشی تا به حال کار ضعیفی با بنا به تعریف خودت کار نازل نخونده؟

چرا، اما خیلی خیلی کم. محسن هم رفته‌رفته به شناخت رسیده. علم و آگاهی‌اش بیشتر شده. آدم ادیب و شعرشناس که به دنیا نمید. تغییر و ترقی مهمه؛ این که روز به روز پیشرفت داشته باشی، درجا زنی و روبه جلو حرکت کنی. خود ما هم همینجوری بودیم. منظور من و امیره؛ امیر ارجینی. من خودم به زمانی ترانه‌ای نوشتم که فکر می‌کردم خیلی خوبه، ولی بعدها که

■ نوع موسیقی و آهنگ چه تأثیری در نوشتن تو داره؟

من لحظه‌ای که دارم ترانه می‌نویسم فقط به خود ترانه فکر می‌کنم و به این فکر نمی‌کنم که قراره چه آهنگی روش گذاشته بشه. حالا اگه این ترانه با یه آهنگ خوب آمیخته بشه تاثیرگذاری‌اش خیلی بیشتر میشه.

■ گفتی مستقل. یعنی به لازم و ملزوم بودن ترانه و موسیقی اعتقاد نداری؟

چرا دارم. اصلاً ترانه به موسیقی نیاز داره. من ترانه می‌م که روش آهنگ گذاشته بشه و خونده بشه. اما این نیاز نباید باعث بشه که من سرسری بنویسم و شتون و موازین ادبی، هنری‌رو نادیده بگیرم و به این فکر کنم که آهنگ می‌تونه ضعف‌های ترانام رو بپوشونه. از طرفی وقتی ترانه ویژگی‌هایی که گفتم رو داشته باشه در خلق آهنگ و انتخاب لحن به آهنگساز و خواننده تا اندازه خیلی زیادی کمک می‌کنه.

■ حالا اگه آهنگی ساخته شده باشه و از تو خواسته بشه براش ترانه بنویسی چی؟

در این صورت به شرطی حاضر می‌شم برای آهنگ ترانه بنویسم که اون آهنگ به دنیای من و فضای ترانه‌هام شبیه باشه. خیلی‌ها تصور می‌کنن که ترانه نوشتن برای یه آهنگ از پیش‌ساخته‌شده کار دشواره. خب دلپیش اینه که به موضوعی که بهش اشاره کردم اصلاً توجه نمی‌کنن. یعنی ضرورت ارتباط فضای آهنگ با حس و حال فضای ترانه‌هاشون رو نادیده می‌گیرن.

■ گفتی در لحظه نوشتن ترانه به آهنگ و موسیقی‌اش فکر نمی‌کنی، آ یا به مخاطبت هم فکر نمی‌کنی؟

در لحظه نوشتن نه. لحظه نوشتن لحظه نوشتنه. لحظه‌ای که بعدها قراره مخاطب رو شریک خودش کنه. از این جهت مخاطب اهمیت پیدا می‌کنه. من اول به کیفیت اثرم فکر می‌کنم تا بعد بتونم علم و سواد ادبی و شعری مخاطب رو که می‌تاسفانه در این چند دهه خیلی پایین اومده بالا ببرم. همه انگیزه من اینه که ذوق و ذائقه مردم‌رو روبه‌راه کنم. البته این از عهده من به تنهایی خارجه.

کارگزاران «کیهان کلهر» در کنار اهرام ثلاثه مصر می‌نوازند

«کیهان کلهر» آهنگساز و نوازنده کمانچه، در فستیوال «المورد» مصر به اجرای قطعات موسیقی می‌پردازد. «کیهان کلهر» آهنگساز و نوازنده کمانچه که در روزهای گذشته در فستیوال «المورد» شهر بیروت لبنان به اجرای برنامه پرداخت، به قاهره می‌رود تا در بخش مصر همین فستیوال قطعاتی را اجرا کند. این نوازنده کمانچه همچنین ششم خرداد به ایتالیا می‌رود تا در شهر «برگمو» این کشور همراه با «ردال ارنزان» نوازنده باقلاما، کنسرتی را در فستیوال «سی سی ام» برگزار کند. پیش از این نیز آلبوم هم‌نوازی این دو نوازنده با نام «تا بیکران دوردست» در ایران منتشر شده بود. پس از این کنسرت او در روز ۲۹ می مصاف با هشتم خرداد در هلند دو قطعه از سوئیت‌های موسیقی فیلم «جوانی بدون جوانی» را در قالب کنسرتی اجرا می‌کند. «کلهر» به زودی آلبومی از آثار جدیدش را که به همراه گروه جاده ابریشم ضبط کرده به بازار موسیقی ایران عرضه می‌کند. در این آلبوم که هم اکنون در مرحله صدور مجوز قرار دارد، قطعه «شهر خاموش» که «کلهر» برای کودکان حلیچه ساخته به چشم می‌خورد.

هماهنگ

لیلی نیکونظر

نگاهی به ترانه‌های سنتوری

قصه آن عشق پریشان شده

حتی همان «مهرجویی» بازهای تیره، همان طرفداران پر و پاقرص فیلم «سنتوری» هم قبول دارند؛ بخش زیادی از محبوبیت فیلم سنتوری مرهون ترانه‌هایی است که با صدای محسن چاووشی به گوش می‌رسد.

این همان چیزی است که «داریوش مهرجویی» هوشمندانه برای انتقال حس و حال همیشگی سینمایش، به این فیلم تزریق کرده تا موسیقی، این‌بار جانشین سفره‌های خوش آب و رنگ فیلم‌های مهرجویی و سکانس‌های هوس‌برانگیز غذا خوردن و ظرف‌های خوش‌رنگ و لعاب خورش شود تا این‌بار صدای خش‌دار و حزن‌انگیز «محسن چاووشی» حس و حال غریبی را به بیننده مغموم این قصه تلخ منتقل کند و باز هم ما ببینیم که «داریوش مهرجویی» هنوز و همچنان استاد رقم‌زدن حس و حال زندگی است؛ حتی در بدبینانه‌ترین، آشفته‌حال‌ترین و غمگنانه‌ترین قصه این سال‌هایش.

● ● ●

«محسن چاووشی» در این سال‌ها به محبوبیت غربی‌ی رسیده و این میزان محبوبیت او، با محبوبیت هیچ‌یک از خوانندگان و آهنگسازان زیرزمینی قابل مقایسه نیست که او در تمام این سال‌ها کار خودش را کرده و روند رو به رشد خود را داشته و عدای حتی اعتقاد دارند؛ صدای حزین و مالیخولیایی این خواننده که همیشه الفاکنده یک غم پایدار از بین‌رفتگی و یک احساس بیماری و واپاشیدگی است. از اصل و نسخه اصلی لس‌آنجلسی‌اش هم بهتر است و اتفاقاً طرفداران صدا و موسیقی او- هر چند این صدا صرفاً محصول یکی استعداد ذاتی خام باشد و نه تحصیل موسیقی و ذوقی آبدیده و تعلیم داده شده- را می‌توان از میان هر طیفی جست‌وجو کرد و موسیقی او صرفاً تین‌ایجرهای موسیقی زیرزمینی‌پسند را جذب نمی‌کند و خیل طرفدارانش، بیش از این حرف‌ها و صحبت‌هاست.

● ● ●

اما این تنها صدای «محسن چاووشی» نیست که این قصه را جذاب می‌کند، تنها صدای این خواننده نیست که می‌تواند فیلم «سنتوری» را تبدیل به یک اثر «جذاب» کند. متن ترانه‌های «سنتوری» هم به نوبه خود، نقش زیادی در پیشرفت حس و حالی که گفتیم دارد. ترانه‌های خوش‌حسی که با مضمون فیلم ارتباط خوبی دارد، کاملاً روان و حفظ شدنی هستند و این روزها به زمزمه‌ها و حافظه عده زیادی پیوسته‌اند.

● ● ●

آن زمان، ابتدای روی کار آمدن «محسن چاووشی» را اگر در نظر بگیریم، او را اتفاقاً با ترانه‌های عاشقانه به یاد نمی‌آوریم. شاید ترانه‌ای که «محسن چاووشی» را با او شناختیم، ترانه «تفرین» بود با شعری از «مریم حیدرزاده» و نه هیچ ترانه عاشقانه‌ای

امیر ارجینی، ترانه‌سرای دیگر محسن چاووشی در آلبوم سنتوری از این قماش که این روزها «محسن چاووشی» را با آنها می‌شناسیم. همین شروع شهرت این خواننده با ترانه‌های نغرت با عشق‌های منفی و مطابق همان مد و جریان رایج غالب بر موسیقی زیرزمینی که لحن و تفرین و فحاشی به معشوقه باشد، ادامه کار این خواننده هم با خواندن ترانه‌هایی از این دست همراه شد و این تا زمانی ادامه داشت که پای دو ترانه‌سرای جوان و خوش‌قریحه به میان آمد.

● ● ●

دو ترانه‌سرای ساکت «محسن چاووشی» نقش زیادی داشتند. این را می‌شود از مقایسه موسیقی این خواننده پیش از همکاری و پس از آشنایی با این دو ترانه‌سرای جوان فهمید.

ترانه‌سراهای «محسن چاووشی» او را به مسیر تازه‌ای سوق دادند؛ عاشقانه‌های پرشور با حس‌هایی ناب‌تر و تازه‌تر؛ ترانه‌هایی که بعد از این حضور با صدای «محسن چاووشی» شنیدیم، پر از لحظه‌های عاشقانه و تک‌لحظه شاعرانه شدند و برای اهالی فن کاملاً معلوم بود که پای ترانه‌سرا یا ترانه‌سراهای تازه‌نفسی در میان است که پیش از ترانه‌سرایبون، شاعر و احتمالاً غزل‌سرا هستند و تا مدت‌ها، همین دو ترانه‌سرا و شاعر جوان، شنوندگان ترانه‌های چاووشی را با آن «عشق پریشان شده دو حرفی» سر کار گذاشتند تا بعداً در حاشیه گفت‌وگویی، عشق دو حرفی را «زن» معنا کنند. ترانه‌های زمینی و عاشقانه ترانه‌سراهای چاووشی بی‌شک، نقش زیادی در محبوبیت این خواننده دارد، شک نکنید.

● ● ●

بعدها «حسین صفا» و «امیر ارجینی»، ترانه‌سراهای «محسن چاووشی» آشکارا از تاثیر بحث‌ها و صحبت‌های چند نفری رو بر سر مضمون ترانه‌ها گفتند و همین که آنها خواننده کم پیدا و گوشه‌گیر این سال‌ها را به عاشقانه خواندن تشویق کرده‌اند تا او از عشق بخواند تا ترانه‌ها جاودانه‌تر شوند و در همان گفت‌وگوها، از ترانه‌های منفی و نغرت بد گفتند.

● ● ●

ترانه‌های آلبوم سنتوری، بهترین و محکم‌ترین ترانه‌های این دو ترانه‌سرای رفیق و همکار نیستند اما، همین ترانه‌ها هم ترانه‌های خوبی است، خوب از این نظر که ترانه‌های درستی است و مشکلات فنی آشکار ندارد. این آلبوم، دست‌یخت اصلی این دو ترانه‌سراست و ترانه‌ای مانند «خیانت» که همان تم نغرت و مضمون ترانه‌های واسوخت و عشق‌های منفی را دارد، متعلق به اینها نیست و سراینده‌اش «ترانه مکرم» است. به نظر می‌رسد همکاری «محسن چاووشی» با ترانه‌سراهای جوانش همچنان ادامه داشته باشد و اگر این اتفاق بیفتد و دو آلبومی که این خواننده آماده کرده، از صافی سرسخت ارشاد بگذرد و صدای این خواننده مجوز بگیرد، از این دو ترانه‌سرا هم بیشتر می‌شنویم.